

ONTWERPBELEIDSP 2022-2025

Versie 1.2

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid werkt samen met haar partners aan een veilige en gezonde omgeving voor inwoners, bedrijven en bezoekers.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Wie wij zijn	4
2. De blik naar buiten	7
3. Risicobeeld VRZHZ.....	12
4. Focus en kernwaarden	14
5. Blik naar voren.....	17
5.1 Spoor 1: Passend acteren op ons risicobeeld	17
5.2 Spoor 2: Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing	20
5.3 Spoor 3: Leveren van krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers	25
5.4 Spoor 4: Informatiegestuurd werken	29
5.5 Spoor 5: Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid	30
6. De blik van buiten naar binnen.....	32
6.1 Spoor 6: Wendbaar en duurzaam organiseren	32
Bijlage A: Operationele prestaties VRZHZ	36
Bijlage B: Niet wettelijke adviestaken risicobeheersing.....	39
Bijlage C: Dekkingsplan brandweer.....	42
Bijlage D: Beleidsplan Vakbekwaamheid VRZHZ 2022-2025.....	43

Voorwoord

Ons beleidsplan is geen strak keurslijf, maar biedt focus en perspectief voor onze jaarplannen.

Caren Frentz
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Regeren is vooruitzien! Met ons beleidsplan 2022-2025 geven we richting aan de koers van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) voor de komende vier jaren. Het beleidsplan geeft ons focus om elk jaar weer de juiste dingen te doen om onze inwoners, bedrijven en bezoekers een veilige en gezonde omgeving te bieden. Regeren vraagt ook van ons om van tijd tot tijd afstand te nemen en te kijken of wat we doen nog passend is. Als we het afgelopen jaar iets geleerd hebben van de coronacrisis, dan is het wel dat het onmogelijk is om de toekomst te voorspellen. Daarom is ons beleidsplan geen strak keurslijf, maar biedt het focus en perspectief voor onze jaarplannen.

We zien grote opgaven in onze regio die vragen om een krachtige veiligheidsorganisatie. De grote woningbouwopgave, de daaraan gekoppelde toename van de bevolking, het creëren van extra werkgelegenheid en daarmee gepaard gaande toename van vervoersbewegingen biedt interessante veiligheidsvraagstukken in relatie tot de risico's die onze regio kenmerken. Deze risico's zien we terug in de vele infrastructuur van onze regio, het vervoer van gevaarlijke stoffen en het risico op overstromingen. Daarnaast zien we dat nieuwe technologische ontwikkelingen leiden tot nieuwe typen crisis zoals bijvoorbeeld digitale ontwrichting. In de afgelopen beleidsplanperiode 2017-2021 hebben we belangrijke stappen gezet om de veiligheid in onze regio te vergroten en incidenten en crises het hoofd te bieden. Op deze solide basis bouwen we samen met onze partners verder.

Om dit beleidsplan op te stellen hebben we de ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven in onze regio in beeld gebracht. Daarna hebben we gekeken naar het specifieke risicobeeld van onze regio. Samen met de ontwikkelingen geeft dit aan welke uitdagingen ons de komende periode te wachten staan. Vervolgens geven we aan waar we in de beleidsplanperiode 2022-2025 onze focus op leggen en hoe we de uitdagingen het hoofd bieden. In het besef dat onze taak blijft wat die is: het voorkomen van, het voorbereiden op en het bieden en coördineren van de hulpverlening bij incidenten.

Wouter Kolff

Wij zijn trots op onze veiligheidsregio en de mensen die zich dag en nacht inzetten voor de veiligheid en gezondheid van onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Dit beleidsplan beschrijft hoe wij dit de komende jaren blijven doen.

Caren Frentz
Directeur Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Wouter Kolff
Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

1. Wie wij zijn

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Namens de 10 gemeenten in onze regio voeren wij verschillende taken uit voor risicobeheersing, crisisbeheersing, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening. De VRZHZ werkt aan een veilige en gezonde omgeving voor de inwoners, bedrijven en bezoekers van onze regio. Wij hebben dit verwoord in onze missie:

Met betrokkenheid en daadkracht werken wij samen aan veiligheid voor de mensen in Zuid-Holland Zuid. Dit doen we door te adviseren over risicobeheersing en het adequaat handelen bij incidenten, rampen en crises.

Hiervoor is een goede samenwerking tussen alle partijen van groot belang. De Veiligheidsregio verbindt, coördineert en faciliteert alle betrokken partijen om incidenten, rampen en crises te voorkomen. Als er een incident, ramp of crisis plaatsvindt, komen we met onze partners in actie, zoals de politie en de ambulancedienst. Als het nodig is, breiden we deze samenwerking uit naar andere relevante crisispartners. Denk daarbij aan gemeenten, provincie, waterschappen, zorginstellingen, Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat en (nuts)bedrijven.

Wij voelen ons betrokken bij onze inwoners, bedrijven en bezoekers van de regio. Daarom geven wij voorlichting op scholen, bij zorgorganisaties, woningcorporaties en aan inwoners. Wij signaleren risico's en adviseren het bevoegd gezag over veiligheid, zodat een bewuste risicoafweging kan worden gemaakt bij hun besluiten. Ook adviseren wij bedrijven en instellingen over veiligheid en ondersteunen hen bij het maken van incidentenbestrijdings- en zorgcontinuïteitsplannen en het bevorderen van de veiligheidscultuur. Dit doen we om veilig gedrag in onze regio te stimuleren.

Bij onze werkzaamheden maken wij optimaal gebruik van de deskundigheid van onze medewerkers en samenwerkingspartners. Vakbekwaamheid staat bij ons hoog in het vaandel, net als informatie gestuurd werken. Tijdens een incident, ramp of crisis moeten onze inwoners kunnen rekenen op professionele hulpverleners die snel paraat staan en weten wat ze moeten doen. Vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week. Wij doen dit met ongeveer 300 beroepsmedewerkers, ruim 700 vrijwillige brandweermedewerkers en 175 piketfunctionarissen in de crisisorganisatie.

Na afloop van incidenten dragen we bij om zo snel mogelijk terug te keren naar de normale situatie, bijvoorbeeld door bewonersbijeenkomsten te organiseren voor getroffen en hun omgeving.

Onderdeel van onze organisatie is ook het Spinel Veiligheidscentrum B.V. (Spinel). Spinel is het oefencentrum voor de brandweer in de VRZHZ en is een vennootschap, die voor 100 procent eigendom is van de VRZHZ. Het oefencentrum is zodanig ingericht, dat er geoefend kan worden met de specifieke risico's die voorkomen in onze regio én op alle kerntaken.

Hiertoe behoren brandbestrijding, technische hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. We maken gebruik van diverse gas- en hout gestookte objecten. Spinel is ondernemend, slagvaardig, verbindend en biedt ruimte aan innovatieve ideeën. Ook brengt het commerciële partijen in de veiligheidsbranche en de industrie in onze regio samen. Spinel kent een eigen bedrijfsplan.

De meldkamer die de VRZHZ bedient, is gevestigd in Rotterdam en is onderdeel van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Deze valt onder verantwoordelijkheid van de Nationale Politie.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de VRZHZ zijn vastgesteld in de wet Veiligheidsregio's en in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

Kenmerken van ons verzorgingsgebied

10 gemeenten* zie kaart voor het overzicht 460.000 inwoners Oppervlakte van 726 km² Monding 4 rivieren in regio Lek - Waal - Merwede - Maas Meerdere gebieden tussen de Lek en Waal onder zeeniveau (Karakter van een badkuip)	Veel doorvoer van personen en goederen Via A15 - A16 - A27 - A29 Via scheepvaartverkeer* Zie sectie op volgende pagina Via het reguliere spoor, de HSL en Betuweroute Door ondergrondse buisleidingen	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is een ondernemende regio met veel industrie en risicovolle bedrijven en evenementen De veiligheidsregio kent veel toerisme in onder andere de historische steden, de natuurgebieden en de molens bij Kinderdijk veiligheidsregiozhz >>

Het scheepvaartverkeer tussen **Europoort** en **Duitsland**, tussen **Europoort** en **Antwerpen** en tussen **Dordrecht** en **Amsterdam** (over de Lek) zijn grote verkeersaders in Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.*

Onderstaande kaart toont de tien gemeenten die in de regio Zuid-Holland Zuid vallen. Dit zijn de gemeente Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. Daarnaast telt de regio ook 31 brandweerposten en het Spinel Veiligheidscentrum.*

De beleidsplanperiode 2017 - 2020

We kijken terug op een beleidsplanperiode, waarin de jonge organisatie van de VRZHZ verder is vormgegeven langs de lijn van vier beleidsdoelstellingen:

- Focus op de voorkant
- Startklaar en daadkrachtig
- Samenwerking
- Bedrijfsvoering

We hebben belangrijke stappen gezet, die we in de komende beleidsplanperiode willen behouden en verder ontwikkelen. Het beleidsplan is één jaar verlengd naar 2021. Dat jaar heeft vooral in het teken gestaan van de bestrijding van de COVID-19 pandemie. De omvang van de VRZHZ is per 1 januari 2019 gewijzigd in verband met het uittreden van de gemeenten Leerdam en Zederik en hun overgang naar de Veiligheidsregio Utrecht.

2. De blik naar buiten

2

De maatschappij om ons heen verandert. We zien de volgende veranderingen die van invloed zijn op de taakuitvoering van de VRZHZ.

Vergrijzing en individualisering

De Nederlandse bevolking vergrijst door de toegenomen levensverwachting. Dit vraagt om extra aandacht voor hun zelfredzaamheid.

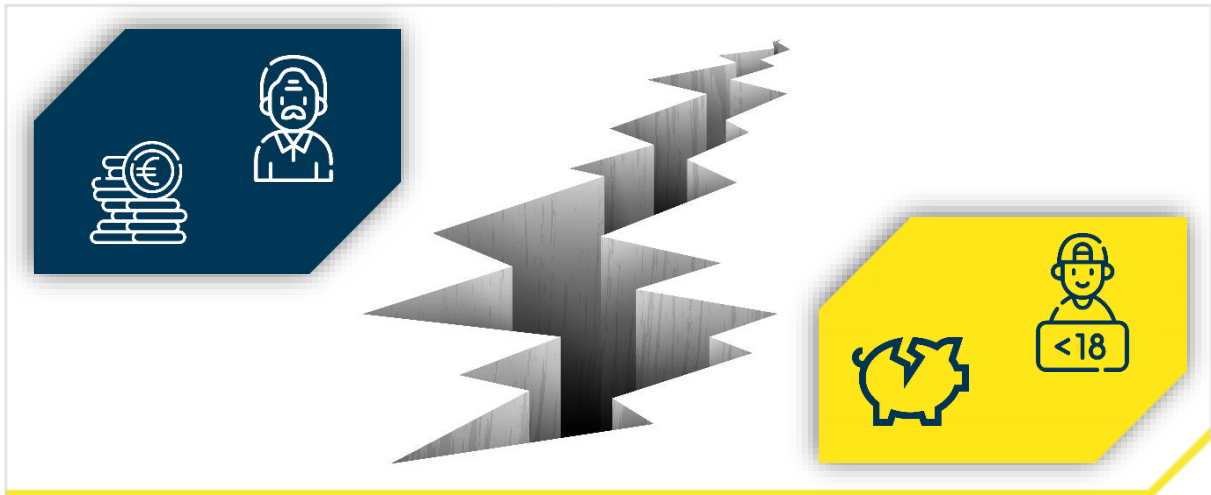
Flexibilisering arbeidsmarkt en toename digitaal werken

Thuiswerken neemt een vlucht en men verbindt zich korter aan een werkgever. Hoe gaat de **VRZHZ** hiermee om?

Naast flexibilisering zien we krapte op de arbeidsmarkt. Het is lastig goede mensen voor openstaande vacatures te vinden.

Kwetsbare groepen

Er is een groeiende kloof tussen arm en rijk, jong en oud. Er zijn veel verschillen te zien in de huidige maatschappij. VRZHZ wil er voor iedereen in de regio zijn en zorgen voor een veilige omgeving voor iedereen. Veiligheid is geen schaars goed en moet voor iedereen beschikbaar zijn.

Circulaire economie

De Nederlandse overheid is om de druk op het milieu te verlichten het programma 'Nederland Circulair in 2050' gestart. In een circulaire economie bestaat geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt.

Klimaatverandering

Het is wereldwijd een enorme opgave om de opwarming van de aarde te beperken. Extreme droogte of juist (te)veel water. We moeten zuinig omgaan met grondstoffen. Het vraagt iets van hoe wij ons werk doen. De verwachting is dat we vaker te maken krijgen met extreme weersomstandigheden met grote maatschappelijke gevolgen, zoals overstromingen. Dat stelt ons voor nieuwe uitdagingen. Bijvoorbeeld het verdelen van schaarse middelen.

Alternatieve energiebronnen

In toenemende mate zien we gebruik van alternatieve energiebronnen. In het vervoer, maar ook bij woningen en bedrijven. We zien steeds meer zonnepanelen en buurtbatterijen. Zo heeft de regio Drechtsteden de doelstelling in 2050 energieneutraal te zijn. Deze energietransitie brengt nieuwe technologische ontwikkelingen met zich mee, waaruit effecten en risico's voortvloeien.

*Het gebruik van
alternatieve
energiebronnen
stelt ons voor
nieuwe uitdagingen*

(Sociale) media en afhankelijkheid van data

Iedereen communiceert, offline en online. Social media is tegenwoordig niet meer weg te denken. De ontvangers van informatie zitten vaak zelf aan de knoppen om de informatie aan te vullen, door te sturen of ter discussie te stellen. Het communicatieproces is minder 'maakbaar', ook richting onze inwoners, partners en bedrijven. En dat vraagt andere vaardigheden van onze medewerkers en een andere manier van communiceren. Mede door de coronacrisis gaat de digitale transitie steeds sneller.

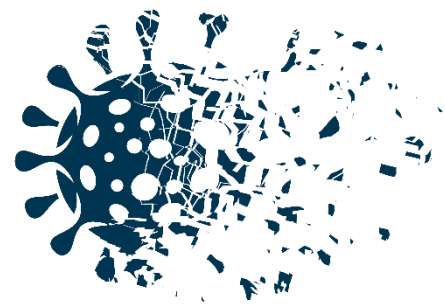

Het gebruik en het duiden van data en informatie heeft invloed op ons handelen en (be)sturen. Nieuwe ontwikkelingen, zoals kunstmatige intelligentie, deep fake en machine learning gaan snel. Het 'internet of things' is onderdeel van ons leven en kan ons helpen om risico's te voorspellen, er snel op in te spelen en schade te beperken. Met de toename van het gebruik en de afhankelijkheid van informatie worden Cybersafety en het duiden van informatie steeds grotere vraagstukken voor onze samenleving.

Coronacrisis

De coronacrisis laat haar sporen na in de economische ontwikkelingen van het hele land. Dit heeft gevolgen voor de economische situatie van de overheid en gemeenten binnen de regio en ook voor de VRZHZ.

Verder heeft de coronacrisis ook impact op de sociaal maatschappelijke ontwikkelingen en vragen de nase en de opgedane lessen aandacht.

COVID-19

Grote onderhoudsopgave aan wegen, bruggen, tunnels en sluizen in de regio

Tot aan 2030 vindt een grote onderhoudsopgave plaats aan de infrastructuur in en buiten onze regio, onder andere aan de N3 en de Heinenoordtunnel. Naast bereikbaarheidsproblemen kan dit leiden tot het overschrijden van aanrijdtijden en heeft het onder andere invloed op de routing van gevaarlijke stoffen.

Wonen en werken in de regio

De regio Zuid-Holland Zuid kent de komende jaren een aanzienlijke woningbouwopgave. Zo is de doelstelling voor de regio Drechtsteden 25.000 nieuwe woningen te realiseren voor 2030. Hierbij komen onder andere de spoorzone in Dordrecht en Zwijndrecht in beeld. Verdichting in de spoorzone heeft een negatief effect op de hoogte van de risico's. Woningbouw in de Alblasserwaard heeft effect op de evacuatieopgave bij (dreigende) overstroming en het leidt tot een verhoging van het aantal inwoners in onze regio.

Werken waar je woont. Dat betekent het uitbreiden van werkgelegenheid in de regio. De regio Drechtsteden zet in op 30.000 nieuwe arbeidsplaatsen per 2030.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio's (WVR)

De WVR is in 2020 door een commissie onder leiding van Prof. mr. dr. Erwin Muller geëvalueerd. De invulling van de aanbevelingen van deze commissie wordt naar verwachting duidelijk in de beleidsplanperiode 2022-2025. De commissie heeft een aantal stevige adviezen gegeven. Zo adviseert de commissie om in de wet nadrukkelijker onderscheid te maken crisisbeheersing en brandweezorg en deze als eigenstandige vakgebieden te zien. Voor crisisbeheersing concludeert de commissie dat een verschuiving nodig is van een geografisch georiënteerde crisisaanpak naar een aanpak waar de aard en omvang van de crisis bepalend is voor zowel de bestuurlijke als operationele schaal en aansturing. Deze verschuiving doet recht aan de toenemende complexiteit van crises.

» Doordat de aard en omvang van crises veranderen, is netwerken nog belangrijker «

Dergelijke crises vragen om een bestuurlijke en operationele aansturing die gestoeld is op het denken in netwerken. Dit vraagt om een andere manier van samenwerking met vele verschillende partijen, zowel publieke als private.

De verbinding tussen de regionale en nationale crisisbeheersingsorganisatie moet in de wet nadrukkelijker worden geborgd. Flexibiliteit is belangrijk, maar verantwoordelijkheden en bevoegdheden moeten helder zijn. De commissie vindt het logisch dat de verantwoordelijkheid voor crisisbeheersing op lokaal niveau belegd blijft. Burgemeesters blijven bestuurlijk eindverantwoordelijk voor crisisbeheersing. Regie over crisisbeheersing richt zich zowel op het eigen beleidsdomein (openbare orde en veiligheid) als op andere beleidsdomeinen (de externe omgeving). Op lokaal, regionaal en interregionaal niveau zijn burgemeesters en voorzitters verantwoordelijk voor deze regie. De besturen van de veiligheidsregio's worden gezamenlijk verantwoordelijk voor de preventie, preparatie, respons en herstel van regio-overstijgende (risico's op) crises en incidenten. Op centraal niveau ligt deze regie bij de minister van Justitie en Veiligheid voor haar hele beleidsdomein.

Deeltijdrichtlijn

"De Europese deeltijdrichtlijn gaat uit van het principe dat gelijk werk in voltijd en in deeltijd gelijk beloond moet worden. Dit conflicteert met de wijze waarop het huidige brandweerbestel is vormgegeven. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben vastgesteld dat veel waarde wordt gehecht aan het huidige hybride stelsel van beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel in Nederland. Zij willen zoeken naar een oplossing die dicht bij het huidige bestel blijft. Vanuit de VRZHZ ondersteunen wij deze lijn."

Reinie Melissant

Burgemeester Gorinchem,
plaatsvervangend voorzitter VRZHZ
en portefeuillehouder brandweer

Wnra en werkgeversvereniging

De veiligheidsregio's vallen onder het bereik van de Wnra (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren). Bij de voorbereiding van de implementatie van de Wnra is gebleken dat de situatie binnen de veiligheidsregio's behoorlijk complex is. Dat is vanwege de verscheidenheid aan groepen medewerkers en de verschillende arbeidsvoorwaardenregelingen die voor hen gelden. Er wordt (naar verwachting 1 januari 2022) een werkgeversvereniging voor veiligheidsregio's opgericht. Dit biedt de mogelijkheid om specifieke brandweervraagstukken in landelijke kaders te regelen en dit doet recht aan deze bijzondere doelgroep.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De nieuwe Omgevingswet beoogt het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige leefomgeving. De wet bundelt de regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Integraal, duurzaam en burgerparticipatie vormen de uitgangspunten.

Omgevingswet

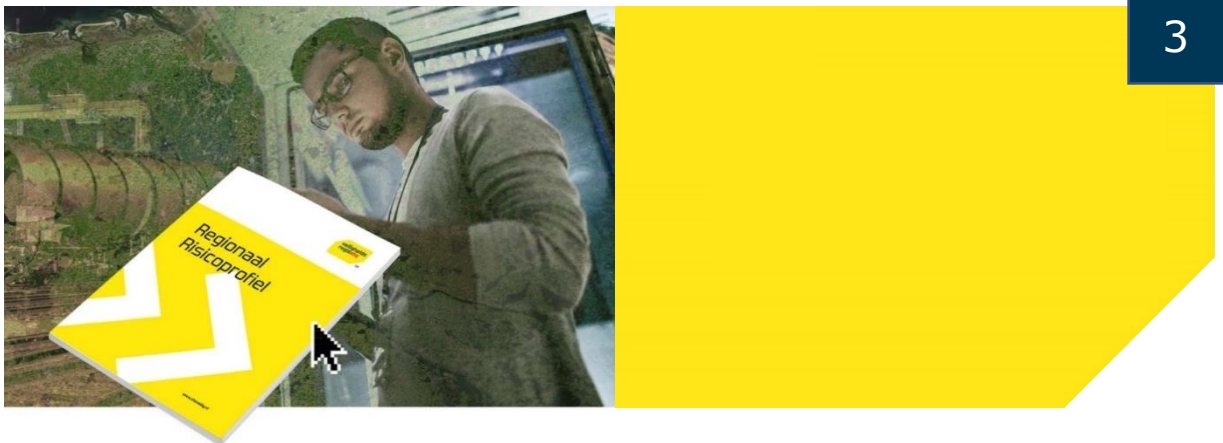
Naar verwachting treedt de wet op 1 juli 2022 in werking.

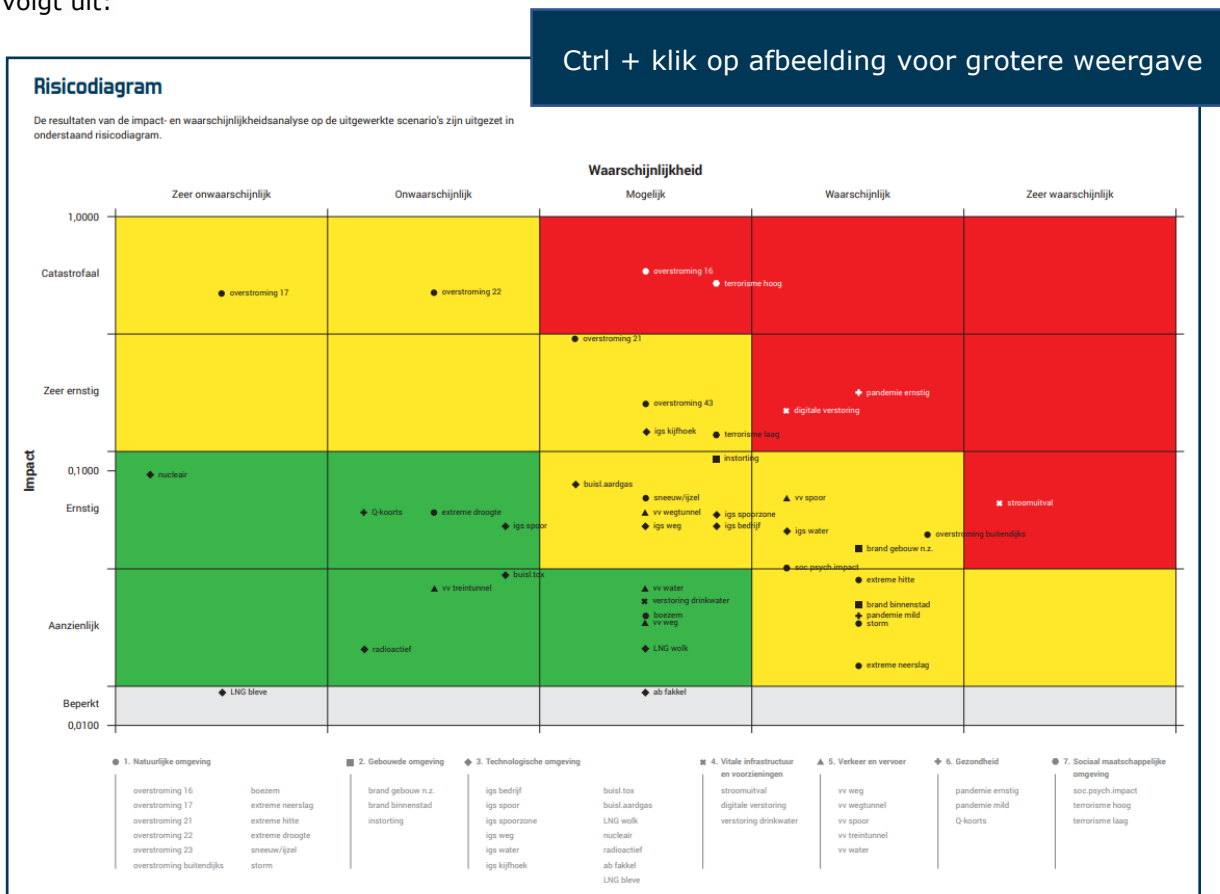
Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Doel van deze wet is de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van private kwaliteitsborgers. Het nieuwe stelsel geldt eerst voor bouwwerken in de laagste risicoklasse.

3. Risicobeeld VRZHZ

Alles begint met inzicht in de aanwezige risicovolle situaties. Het risicoprofiel voor de VRZHZ is in december 2019 vastgesteld door het algemeen bestuur. De ernst van deze risico's bekijken we op twee componenten: de waarschijnlijkheid (kans) dat zich een ramp of crisis voordoet en de impact (effect) die het kan hebben op de vitale belangen van de samenleving. Het risicodiagram ziet er als volgt uit:

De vijf risico's in onze regio die het hoogste scoren zijn:

- » Overstroming dijkring 16 (Ablasserwaard - Vijfheerenlanden)
- » Grof en extreem geweld, terrorisme
- » Pandemie
- » Digitale verstoring
- » Langdurige stroomuitval

De aard (complexiteit) en schaal (geografische spreiding) van mogelijke crises verandert. Er is een toename zichtbaar van dynamisch, minder voorspelbare risico's en maatschappelijke vraagstukken, die voortkomen uit ontwikkelingen op het gebied van internationale veiligheid, klimaatverandering, digitalisering en demografie. Deze risico's kunnen leiden tot bijvoorbeeld terroristische aanslagen, cybercrime, digitale ontwrichting, explosies in industriële installaties, overstromingen, stroomuitval en maatschappelijke onrust. Ze raken aan de vitale belangen van onze samenleving.

We zien dat de grootste risico's van de regio vrijwel allemaal langdurig en in potentie maatschappij-ontwrichtend zijn. De COVID-19 pandemie is hier een voorbeeld van. Van oudsher is de veiligheidsregio meer georiënteerd op incidenten met een korter tijdsverloop, zoals grote branden. Tegelijk blijven dit ook incidenten die voorkomen in onze regio. Het vraagt in onze voorbereiding dus een verbreding: blijven doen wat we deden en door ontwikkelen op de nieuwe typen risico's. Bij deze nieuwe typen risico's zijn andere partners betrokken met specifieke verantwoordelijkheden en expertise. Denk bijvoorbeeld aan de waterschappen en leveranciers van nutsvoorzieningen.

“

Uit ons Regionaal Risicoprofiel blijkt dat de grootste risico's vaak leiden tot langdurige crises. Zo staat de pandemie al jaren in de top 3.

Dit vraagt een andere wijze van voorbereiding dan de meer klassieke rampen, zoals een grote brand of transportongeval.”

Liesbeth van Biene - Vlasblom

Programmamanager Risicobeheersing
VRZHZ

4. Focus en kernwaarden

4

Met de genoemde risico's en ontwikkelingen zijn de opgaven voor de komende beleidsplanperiode in beeld. We hebben deze opgaven vertaald in onze VISIE:

Wij vergroten de veiligheid van iedereen die in Zuid-Holland Zuid woont, werkt of recreëert. We stimuleren en bevorderen veiligheid en veilig gedrag. We doen dit met voor hun taak uitgeruste medewerkers en in nauwe verbinding met onze gemeenten en samenwerkingspartners. Informatie wordt door ons steeds beter gebruikt om veiligheid te verbeteren. Wij werken risicogericht en tonen flexibiliteit bij het oppakken van strategische opgaven. Bij incidenten reageren we adequaat om een onveilige situatie te voorkomen, te beperken of te bestrijden.

Onze focus voor de beleidsperiode 2022-2025:

Kenmerkend voor onze regio is de aanwezigheid van de vele infrastructuur. Via het spoor, de weg, het water en ondergronds buisleidingen passeren dagelijks grote hoeveelheden verschillende gevaarlijke stoffen. Daarnaast kan een dreiging van een overstroming in onze regio zowel vanuit zee als de rivieren komen. Niet voor niets waren spoorveiligheid en waterveiligheid speerpunten in de voorafgaande beleidsplanperiode. De komende periode worden deze vraagstukken nog indringender. Dit komt doordat een deel van de woningbouwopgave en het realiseren van ruimte voor bedrijvigheid, cultuur en evenementen plaats vindt in de spoorzone, een ander deel van deze opgave vindt plaats in gebieden die bij een overstroming volledig onder water lopen. Wij handelen in deze vraagstukken als deskundig adviseur om het veiligheidsniveau te verhogen en het veiligheidsbewustzijn te vergroten.

We zijn vanuit het verleden meer gericht op wat we flitsrampen noemen. Een plotselinge, heftige gebeurtenis (explosie, brand) met een relatief korte duur van bestrijding. Tegenwoordig is er veel meer aandacht nodig voor crises met veelal een langere duur en gevolgen die de maatschappij ontwrichten. De bestrijding van de Covid-19 pandemie is hier een voorbeeld van maar we denken ook aan digitale verstoringen en langdurige stroomuitval. Crises met een grote impact op de openbare orde en veiligheid. Juist daarin ligt de rol van de VRZHZ om de inzet en bestrijding te coördineren.

Dit type crises maakt dat we steeds meer gebruik maken van inhoudelijke kennis en expertise die bij andere partijen ligt, en die wij in de voorbereiding en de bestrijding bij elkaar brengen. Crises die zich niet aan regiogrenzen houden waardoor we bovenregionaal en landelijk steeds meer samenwerken. Het gebruik van data en informatie om de bestrijding te ondersteunen, en waar mogelijk de verwachte ontwikkeling te voorspellen is daarin voor ons een speerpunt.

We hebben in Nederland een uniform brandweerstelsel met gelijke eisen voor de opleiding en taakuitoefening van onze brandweermensen. Het onderscheid is of deze taken beroepsmatig of als vrijwilliger worden ingevuld. Op dit stelsel zijn we trots en zuinig. Het vraagstuk rond de Europese Deeltijdrichtlijn stelt dit stelsel echter ter discussie. Daarnaast zien we een aantal grote inhoudelijke ontwikkelingen die uitgaan van een meer risicogerichte benadering. Moet ieder object binnen dezelfde tijd voor de brandweer bereikbaar zijn of houden we rekening met risico van het betreffende object?

En kunnen we de brandweertaken nog beter differentiëren zodat iedere brandweerfunctionaris wel een solide basis heeft, maar we specialistische taken voor specifieke risico's meer spreiden? Het maakt dat de komende beleidsplanperiode de vraag naar een toekomstbestendig brandweerstelsel beantwoord moet worden.

Ontwikkelingen en veranderingen vragen tijd. Dat is bij ons altijd tegen de achtergrond dat we voortdurend paraat staan om op te treden bij incidenten. Dit betekent dat we onze voorbereiding in planvorming en het invullen van onze vakbekwaamheid afstemmen op onze risico's en taken.

De wijze waarop we invulling geven aan onze visie en opgaven werken we uit langs zes sporen en vanuit vier kernwaarden.

Zes sporen:

- » Passend acteren op ons risicobeeld
- » Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing
- » Leveren van krachtige brandweerezorg op maat door beroeps en vrijwilligers
- » Informatie gestuurd werken
- » Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid
- » Wendbaar en duurzaam organiseren

De eerste vijf sporen worden in het volgende hoofdstuk verder uitgewerkt. Hoofdstuk zes gaat in op het zesde spoor.

Onze kernwaarden:

Samenwerkingsgericht

Het creëren van veiligheid kunnen we niet alleen en daarom investeren we in de samenwerking en verbinding intern tussen onze afdelingen en met onze partners, burgers, bedrijven, andere veiligheidsregio's en het IFV (Instituut Fysieke Veiligheid). We onderhouden de goede samenwerking die we hebben met de gemeenten, de Dienst Gezondheid en Jeugd en de Omgevingsdienst ZHZ. Gelijktijdig verstevigen wij onze positie, zodat een ieder weet wat wij doen, waar wij voor staan en wat zij van ons mogen verwachten.

Deskundig

Vrijwillig of beroeps, op kantoor op de brandweerpost of oproepbaar via een piketregeling, we zijn professionals die staan voor onze taken. Dat vraagt een vaste basis met goed geoefende patronen die als het ware in onze genen zitten. Er staan als het nodig is, betekent veel aandacht voor het vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven van onze medewerkers.

Niet alleen operationeel maar ook op kantoor werken we blijvend aan het verbeteren van onze deskundigheid, processen en dienstverlening. In onze adviestaken onderscheiden we ons door expertise en ervaring die wij hebben op veiligheidsgebied, waarbij we ons baseren op de best beschikbare informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid. Wetenschappelijke kennis combineren we met praktijkkennis: evidence based. We hebben oog voor nieuwe ontwikkelingen en verkennen de mogelijkheden voor onze vakgebieden. We vergroten onze kennis door onder andere actieve deelname aan nationale en internationale netwerken en projecten.

Deskundig zijn, is ook kijken naar wat beter kan. We creëren een veilige leeromgeving, waarin we een open en zelfkritische houding stimuleren en de geleerde lessen vertalen naar onze werkwijzen en vakbekwaamheid.

Daadkrachtig

Als organisatie werken we voortvarend en slagvaardig, waarbij we hulp bieden, advies geven en oplossingen zoeken. We staan steeds paraat, 24 uur per dag, 365 dagen per jaar. De letterlijke 'één druk op de knop' in operationele omstandigheden, waarbij iedere gealarmeerde functionaris weet wat van hem of haar wordt verwacht. Vanuit deze vaste basis zijn we een op maat maakbare crisisorganisatie, die inspeelt op wat op dat moment van ons gevraagd wordt. In korte tijd regelen we zowel organisatiekracht als capaciteit om invulling aan de bestrijding te geven.

Daadkracht tonen we ook in dossiers, waarvan de uitkomst bij aanvang van deze beleidsperiode nog onbekend is, zoals de evaluatie van de WVR en de deeltijdrichtlijn. De uitkomsten van dossiers moeten wel door de organisatie verwerkt worden. We participeren daarvoor actief in (landelijke) overleggen en maken heldere keuzes waar het gaat om het waarmaken van onze ambities. Daarnaast treden we daadkrachtig op in (acute) risicovolle situaties en zoeken met de betrokken partijen een oplossing om de risico's te verkleinen.

Betrokken

Midden in en voor de samenleving! Dit betekent dat we weten wat in de samenleving leeft en dat we daarop inspelen. Waar voorheen vooral de brandweer bekend was bij onze burgers is de veiligheidsregio als geheel met de COVID-19 pandemie meer zichtbaar geworden. Onze werkzaamheden hebben impact op de directe leefwereld van onze burgers. Wat voor ons een 'standaardbrand' is, is voor de betrokkenen een grote inbreuk in een omgeving die voorheen als veilig werd gezien. Dat besef werkt in onze taakuitoefening door.

Uiteindelijk draait al ons werk om het doel onveiligheid te voorkomen en incidenten het hoofd te bieden. Daar draagt iedereen in onze organisatie aan bij. Van de operationele medewerkers op onze blusvoertuigen en in de crisisorganisatie tot de ondersteunende administratieve medewerkers.

5. Blik naar voren

5.1 Spoor 1: Passend acteren op ons risicobeeld

Het Regionaal Risicoprofiel laat zien welke risico's er zijn op grote incidenten, rampen en crises in onze regio. Het nieuwe wettelijke kader onder de Omgevingswet vraagt de gemeenten om in omgevingsplannen rekening te houden met de risico's die benoemd zijn in het Regionaal Risicoprofiel en in andere risico-inventarisaties (zoals het brandrisicoprofiel). De VRZHZ heeft de kennis en ervaring om gemeenten hierin te ondersteunen en te adviseren met als doel gezamenlijk maatregelen te nemen om deze risico's te verkleinen en de brand- en crisisbestrijding zo goed mogelijk uit te voeren als het toch mis gaat.

Aandachtsgebied natuurlijke omgeving

De weer-gerelateerde risico's, zoals storm of hitte, hebben allemaal een 'gele' risicoscore. Overstroming scoort voor sommige dijkringen geel en voor dijkkring 16 (Alblasserwaard – Vijfheerenlanden) rood. De dreiging van een overstroming kan voor dit gebied zowel vanuit zee als de rivieren komen. Het gebied is te kenmerken als een 'badkuip' die schuin afloopt vanuit Oostelijke richting naar het diepste punt bij Alblasserdam en Papendrecht. Bij een dijkdoorbraak zal het gebied binnen onze regio snel en diep vollopen met kans op grote aantallen slachtoffers en vele getroffen. Wanneer de dreiging vanuit zee komt is er slechts korte tijd beschikbaar voor eventuele evacuatie, een dreiging vanuit de rivieren biedt hiervoor langer de tijd. De recente problematiek bij de Lekdijk tussen Nieuw-Lekkerland en Groot-Ammers geeft aan hoe prominent dit risico is.

In deze beleidsplanperiode geven we vervolg aan het opstellen van impactanalyses, waarmee we nagaan wat de betekenis is van overstromingen voor de leefbaarheid in onze regio. Hiermee maken we keuzes voor de beste wijze van bestrijding, zoals de keuze wel of niet evacueren. Wij vertalen deze naar operationele planvorming.

Op het gebied van preventie maken we klimaatadaptie tot een onderdeel van omgevingsveiligheid. We treden hierin op als adviseur, waarbij we gebruikmaken van informatie uit gemeentelijke stresstesten en de provinciale klimaatatlas. We continueren de samenwerking in het Deltaprogramma Rijnmond Drechtsteden. Daarnaast participeren we in een Europees project over hoe de klimaatpak kan worden verwerkt in risico- en crisisbeheersingsstructuren.

Aandachtsgebied gebouwde omgeving

(Brand)veiligheid in de gebouwde omgeving is niet vanzelfsprekend. Nieuwe initiatieven, innovatie in bouwmethodes, duurzaamheid en energievoorzieningen resulteren in nieuwe risico's en inzichten. De grote opgaven binnen onze gemeenten voor intensivering van de woningbouw en het creëren van werkgelegenheid onderstrepen het belang van aandacht voor veiligheid in de gebouwde omgeving. Blijvend investeren wij daarom in brandonderzoek, risico-inventarisatie, advisering, toezicht en de vertaling naar planvorming en operationele voorbereiding.

“

"Met de komst van de Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging op 1 juli 2022 wijzigt het wettelijk kader ingrijpend. De nieuwe Omgevingswet beoogt het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige leefomgeving.

De veiligheidsregio vervult hierin een belangrijke rol. Samen met onze partners werken wij aan een succesvolle implementatie. Als adviespartner haken wij vroegtijdig aan om de veiligheidsbelangen te vertegenwoordigen."

Wim Visser

Manager Voorbereiding op Rampen en Crises en Risicobeheersing VRZHZ

Voor risicogerichte advisering bij omgevingsplannen is het belangrijk dat we beschikken over goede informatie. In bestaande gebieden is het beeld van de bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen en aanwezige bebouwing niet altijd actueel. Dit brengen we in kaart, zodat dit als onderlegger dient voor risicogerichte advisering.

Aandachtsgebied technologische omgeving

In het project Spoorzone zijn korte en middellange termijn maatregelen getroffen om de gevolgen van een incident op het spoortraject Zwijndrecht-Dordrecht beter beheersbaar te maken. Dit project is in 2020 afgerond. We voorzien dat het risico van het goederentransport in de toekomst groter wordt door de woningbouwopgave rondom het spoor. Maatregelen om de veiligheid te borgen zijn blijvend nodig. Een bewuste (gemeentelijke) keuze voor ontwikkeling in de spoorzone met een voorzienbare toename van risico's vraagt naar verwachting om extra capaciteit en investeringen van de VRZHZ. De dialoog over financiering hiervan moet deze beleidsperiode (opnieuw) met gemeente(n) en Rijk worden aangegaan.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen over de vele infrastructuur in onze regio en de risicobedrijven blijven belangrijke aandachtspunten. Daarnaast worden fossiele brandstoffen steeds meer vervangen door andere vormen van energie. Zo zien we nieuwe ontwikkelingen, zoals waterstofstations, bunkerstations voor nieuwe brandstoffen en het toepassen van LNG (vloeibaar aardgas), CNG (samengeperst aardgas) en biogas als brandstoffen. Onze inzet als deskundig adviseur en toezichthouder is gericht op het, waar mogelijk, reduceren van deze risico's en het voorbereiden op incidenten met actuele planvorming en oefeningen.

Een specifieke bevoegdheid van de veiligheidsregio is het aanwijzen en houden van toezicht op bedrijfsbrandweren. Bijzondere aandacht gaat de komende periode uit naar spoorwegemplacement Kijfhoek, waar gewerkt wordt aan de aanleg van extra calamiteitenwegen. Door het gebruik van deze wegen passen we de werkwijze van de bedrijfsbrandweer in samenwerking met onze brandweer aan.

Aandachtsgebied vitale infrastructuur en voorzieningen

Naarmate de maatschappij zich technologisch verder ontwikkelt neemt de afhankelijkheid van systemen en voorzieningen toe. Hierdoor kunnen crises op dit gebied een groot effect hebben. Wij bereiden ons voor door deze crises uit te werken in planvorming en in duidelijke handelingsperspectieven (risicocommunicatie).

Aandachtsgebied verkeer en vervoer

Bij het vergroten van het aantal woningen en de werkgelegenheid is goede bereikbaarheid een voorwaarde. Naast het groeiende aantal vrachtbewegingen zien we een toename van het woon-werkverkeer en het recreatieve verkeer.

Rondom dit aandachtsgebied spelen twee belangrijke thema's. Het eerste thema is de grote onderhoudsopgave die de komende jaren in onze regio plaatsvindt aan wegen, bruggen en tunnels. Deze kan leiden tot het risico van verkeerscongestie en een verminderde bereikbaarheid door hulpverleners. We stemmen hierom af met de betrokken partijen en bereiden ons gezamenlijk voor op eventuele calamiteiten. Zo zijn er in de komende periode de renovatie van de Heinenoordtunnel (2023-2024), de Kiltunnel (2022), de Noord tunnel (2025) en de renovatie van de Haringvlietbrug (2022 en 2025).

Het tweede thema is de incidentbestrijding op het water. Hoewel het risico nog tot de 'groene' categorie behoort, zien we dat het risico toeneemt. Er is een toename van verkeer op het water en de recente historie laat een toename van incidenten op het water zien. In 2021 is een visie incidentbestrijding op het water uitgewerkt, die we de komende periode implementeren. Naast de blusboot Zuid-Holland Zuid heeft onze regio blusvoorzieningen op de veerdiensten in Gorinchem. Vanaf 2023 gaan deze veerdiensten over op elektrische schepen waarbij het aanbrengen van blusvoorzieningen niet langer mogelijk is. Een vraagstuk waar we op basis van onze visie een antwoord op moeten vinden.

Aandachtsgebied gezondheid

Met de COVID-19 crisis in gedachten is het duidelijk dat het pandemische scenario prioriteit verdient. Niet alleen voor ziekten met een overdracht van mens op mens, maar ook van dier op mens (zoönose). We behouden en borgen wat we hierin met de COVID-19 crisis hebben geleerd en verdiepen onze netwerkbenadering. Daarnaast zien we ontwikkelingen in de zorg, waarbij aan de ene kant centralisatie plaatsvindt van specialismen en aan de andere kant toenemende versnippering van de zorg in kleinere eenheden. Dit maakt het netwerk tijdens crisis in potentie kwetsbaar. We investeren in het verhogen van de (samen)redzaamheid van de samenleving.

"Een crisis beslechten kun je alleen samen. De GHOR verbindt daarom zorgpartijen met elkaar en vertegenwoordigt de zorg in de algemene crisisstructuren én in het contact met het openbaar bestuur."

Madieke Linckens

*Coördinerend beleidsadviseur
GHOR Zuid-Holland Zuid*

Aandachtsgebied sociaal maatschappelijke omgeving

Grof en extreem geweld is een thema dat de volle aandacht heeft. Het dreigingsniveau wordt op landelijk niveau gemonitord en waar nodig bijgesteld. Op dit onderwerp werken we nauw samen met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Wij houden zorg voor een acceptabele mate van voorbereiding en realiseren ons dat langlopende crisistypen en de daarbij behorende maatregelen onrust in de samenleving kunnen oproepen.

Wij zijn met bijvoorbeeld woningcorporaties in verbinding om te weten wat leeft in de samenleving. Met communicatie spelen we gericht in op de (kwetsbare) doelgroepen.

5.2 Spoor 2: Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing

Risico- en crisisgericht werken

Vanuit het Regionaal Risicoprofiel weten we met welke grote incidenten of crises we in de regio te maken kunnen krijgen. Het vormt een belangrijke basis voor het onderbouwen van keuzes en het stellen van prioriteiten. Maar het gaat niet alleen om de kans op grote incidenten, het overgrote deel van onze operationele inzetten betreft kleinere incidenten. Ook deze risico's wegen we.

Gezamenlijk geeft dit richting aan ons vakbekwaamheidsbeleid. In bijlage D is het meerjarenbeleidsplan Vakbekwaamheid voor de crisisorganisatie opgenomen. Hierin staat een verdere uitwerking van de visie, missie en beleidsdoelstellingen op het gebied van mono- en multidisciplinaire vakbekwaamheid.

Investeren in netwerken

Risico's en incidenten beperken zich niet tot beleidsterreinen of gemeentegrenzen. Steeds vaker zijn risico's minder voorspelbaar, overschrijdt de problematiek domeinen én gemeentegrenzen en spannen organisaties zich afzonderlijk van elkaar in om een gedeeld probleem op te lossen.

Het veiligheidsvraagstuk staat centraal en daar verbinden we de juiste partijen aan. Flexibel omgaan met samenwerking en het kiezen van een werkwijze die past bij het vraagstuk. We maken gebruik van verbanden die breder zijn dan het bestaande veiligheidsnetwerk. We stimuleren de uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van veiligheid tussen onze en andere veiligheidsregio's en tussen ons en onze partners.

Hiervoor geven wij in deze beleidsperiode verder invulling aan het accounthouderschap met onze partners. Aan de voorkant maken we heldere afspraken, zowel intern als extern, zodat voor alle betrokken partijen duidelijk is wat de doelstelling en het beoogde eindresultaat is.

Deskundig adviseren op risico's

Samen met gemeenten en andere netwerkpartners zetten we in op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn en het veiligheidsniveau in de regio. Risicobeheersing vormt hierin hét kennis- en expertisecentrum voor brandveiligheid en omgevingsveiligheid. Door analyse-, advies-, toezicht- en voorlichtingsactiviteiten verlagen we de kans op incidenten en maken we de gevolgen daarvan kleiner. We spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen en trends. Deze taken zijn beschreven in bijlage B. Dit doen we zowel op aanvraag als proactief. Daarvoor is het belangrijk dat de VRZHZ vroegtijdig door gemeenten, provincie en Rijksoverheid betrokken wordt bij nieuwe ontwikkelingen of het ontstaan van knelpunten in een bestaande situatie.

Adviseren doen we risicogericht en in samenwerking met partners. We continueren het regionaal evenementenloket en de integrale samenwerking op evenementenveiligheid en evenementenadvisering. Vanuit het besef dat een groot aantal risico's waaraan onze ingezetenen worden blootgesteld niet in de primaire beïnvloedings sfeer van de veiligheidsregio zelf ligt, is het vanzelfsprekend dat we het Regionaal Risicoprofiel goed afstemmen met en laten omarmen door onze partnerorganisaties en dat we gezamenlijk zoeken naar maatregelen die de risico's reduceren.

We hebben de komende periode veel aandacht voor de implementatie van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet vraagt om aansluiting van de competenties, deskundigheid en adviescapaciteit op de gewijzigde adviestaken en -vragen. Dit heeft implicaties voor de opleiding van onze medewerkers. Ook heeft de invoering van de Omgevingswet gevolgen voor de informatiebehoefte en -voorziening. Om proactief te adviseren moet er voldoende, betrouwbare en goed toegankelijke (GEO) informatie ter beschikking zijn over de fysieke leefomgeving.

Naar verwachting wordt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) samen met de Omgevingswet ingevoerd. Met deze wet vervalt de preventieve toets op bouwtechnische eisen. Daarvoor in de plaats dient de initiatiefnemer vóór de start van de bouw een risicobeoordeling en een borgingsplan in. De vergunninghouder overlegt aan de gemeente vóór de in gebruik name een verklaring van erkend kwaliteitsborger. De Wkb geldt in het begin alleen voor eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Hierdoor heeft het nog weinig invloed op onze adviesrol. Om ons voor te bereiden op de beoogde uitbreiding van de Wkb naar complexe gebouwen nemen we alvast deel aan pilots om ervaring op te doen met onze nieuwe adviesrol.

Regisserend verbinden bij crises

Tijdens crises zal de crisisorganisatie niet altijd de centrale organisatie, maar soms juist de verbindende schakel in kennisdeling tussen de diverse partijen in de maatschappij zijn. Steeds vaker maken we gebruik van inhoudelijke kennis en expertise die bij andere partijen ligt (de zogenaamde functionele keten). We zien voor de VRZHZ een rol als regisseur in de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing (wat we de algemene keten noemen). De manier van net centrisch werken ondersteunt ons hierin en wordt steeds meer de norm. Vanuit de ervaringen met COVID-19 zien we ons voor de vraag gesteld hoe we omgaan met een crisis die langer duurt dan de 48 uur, waar we regulier voor ingericht zijn. Ook staan we voor de vraag hoe we flexibiliteit organiseren bij een ander type crisis. Daarvoor werken we deze beleidsplanperiode met zogenaamde proeftuinen om vormen van samenwerking in de crisisbeheersing bij nieuwe crisistypen te verkennen. Hierin benutten we de ervaringen die we opdoen uit deelname aan (inter)nationale projecten.

Bovenregionaal samenwerken

De aard en omvang van een crisis centraal stellen, vraagt meer dan voorheen een bovenregionale samenwerking. Risico's en crises houden zich niet aan geografische grenzen. Door het risico centraal te stellen, zoeken we vooraf afstemming met andere betrokken regio's over de voorbereiding op en de aanpak van deze risico's en crises. Dit gaat ook over de samenwerking tussen het Rijk en de regio's als het gaat om informatievoorziening, de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk, de (aanwijs)bevoegdheden van ministers en de rol van het landelijk operationeel coördinatiecentrum (LOCC). De komende beleidsperiode geven we vanuit VRZHZ verder vorm en inhoud aan deze integrale afstemming. Zowel op landelijk, interregionaal en regionaal niveau op eigen initiatief als op uitnodiging. Op deze wijze geven we verder invulling aan de visie die in 2019 bestuurlijk is verwoord: een compacte en veerkrachtige zelfstandige regio, die op inhoud de verbinding zoekt. Vraagstuk gestuurd en werkend met flexibele samenwerkingsvormen.

Een sterke zorgketen

De VRZHZ voert de taken voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) uit als integraal onderdeel van crisisbeheersing. Samen met onze zorgpartners en andere netwerkinstaties zorgen wij voor een sterke zorgketen, die goed voorbereid is op crises.

“

“Elke keten is zo sterk als zijn schakels, we staan samen voor de opgaven. Waarbij elkaar kennen en samen oefenen, cruciaal is voor een goede samenwerking.”

Cees Vermeer
Directeur Publieke Gezondheid
Zuid-Holland Zuid

We leggen de focus de komende jaren op het borgen van de zorgcontinuïteit in de gehele zorgketen. Wij bewaken het proces van voorbereiding op crises. Dit doen wij onder andere door convenanten af te sluiten met acute zorgpartners, zoals ziekenhuizen en huisartsen(posten). In de voorbereiding werken wij waar mogelijk uniform en leveren wij maatwerk waar nodig. Daarnaast geven we gevraagd en ongevraagd advies aan alle zorginstellingen (cure en care sector) in de regio. Door te investeren in de relaties binnen het regionale en landelijke netwerk bereiken wij dat in crisistijd de instellingen in ketenverband goed voorbereid zijn.

Onze investering zit onder meer in het professionaliseren door crisisteams op te leiden, te blijven trainen en samen te oefenen. Naast de interne dynamiek in het crisisteam besteden wij aandacht aan de interactie tussen de zorg, veiligheidspartners en het openbaar bestuur. Op deze manier nemen we een herkenbare en heldere positie in als verbinder en bewaker van het publieke belang in de zorg, het openbaar bestuur en het veiligheidsdomein. Daarnaast zijn wij tijdens crises het informatieknooppunt voor de zorgketen. We zorgen ervoor dat functionele informatie goed wordt gedeeld om incidenten te bestrijden. Het netwerk GHOR is al enige jaren HKZ gecertificeerd (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). Doelstelling is over te gaan naar een ISO certificering.

In onze visie op de crisisorganisatie van de toekomst zien wij steeds meer dynamische samenwerkingsverbanden ontstaan. Omdat we afwisselend te maken hebben met crises met lokale impact en crises van langere duur met bovenregionale impact, werken we flexibel samen. Dit doen we met lokale zorgorganisaties, maar ook met de aangrenzende GHOR bureaus en partners, zoals het Regionale Overleg Acute Zorg. Wij zetten ons in om meer aansluiting te vinden bij branche- en koepelorganisaties en zorgnetwerken, zoals Drechtzorg en Directeuren Verpleging en Verzorging Drechtsteden. We investeren in het versterken van samenwerkingen die tijdens de COVID-19 pandemie zijn ontstaan. Om deze dynamische samenwerkingsverbanden te ondersteunen, zijn wij de weg ingeslagen om binnen de zorgketen meer net centrisc samen te werken. Dit doen we regionaal, bovenregionaal en landelijk.

Tenslotte adviseren wij integraal over de zorgaspecten bij evenementen- en omgevingsveiligheid. Op deze manier dragen we proactief bij aan een veilige leefomgeving.

Continuïteit en ontwikkeling bevolkingszorg

De afgelopen beleidsplanperiode hebben we vanuit bevolkingszorg onder meer hard gewerkt aan het versterken van de relatie tussen de veiligheidsregio en de gemeenten. Hiermee hebben we een solide basis gelegd, die we de komende beleidsperiode borgen. Dit betekent dat de regionale crisisorganisatie, die bestaat uit medewerkers van de gemeenten, volledig bemenst, opgeleid en geoefend is. Alle bereikbaarheidsgegevens en planvorming zijn actueel en voor iedereen beschikbaar via de app. Verder zijn we betrokken bij (beleids)ontwikkelingen binnen en buiten de VRZHZ. Wij werken en denken mee over bijvoorbeeld impactanalyses voor overstromingen, terrorisme, cybercrises en energietransitie. Daarbij leggen wij verbindingen met gemeentelijke netwerken. Zo zetten we onze kennis en aanpak effectief in op nieuwe vraagstukken van sociale of maatschappelijke aard.

We borgen niet alleen, maar we ontwikkelen door

We blijven de huidige vakbekwaamheidsprogramma's voor de functionarissen in de regionale crisisorganisatie verder verbeteren, zodat deze zijn afgestemd op hun behoeften en op de functievereisten. Ook ontwikkelen we de crisisorganisatie door te kijken naar soorten functies en de kwalitatieve eisen die daarbij horen. We geven strategisch advies aan de Coördinerend Gemeentesecretaris en aan de gemeenten in het algemeen. Daarbij maken we gebruik van scenariosystematiek.

Een ander doel van de doorontwikkeling van bevolkingszorg is dat de regionale crisisorganisatie aantoonbaar beter wordt door ons vakbekwaamheidsprogramma én door incidentevaluaties. Dit doen wij door afspraken te maken over de wijze van evalueren en door een systematiek te ontwikkelen, zodat we onze medewerkers individueel en in teamverband kunnen volgen. Bovendien breiden we ons netwerk uit door nog meer te investeren in netwerken binnen en buiten de gemeenten. Wij doen dat door onder andere het persoonlijke gesprek aan te gaan met bijvoorbeeld vervoersbedrijven, woningcorporaties en diverse gemeentelijke afdelingen.

5.3 Spoor 3: Leveren van krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers

Elke vorm van verandering ontstaat pas als je iets vertrouwd opgeeft. Flexibiliteit en veerkracht zijn daarmee belangrijke competenties voor al onze medewerkers. De dynamiek van de samenleving vraagt van ons dat oude overtuigingen sneller over boord worden gegooid om een antwoord te kunnen bieden op maatschappelijke trends en ontwikkelingen. Met generieke competenties en vaardigheden komen we als brandweer niet meer weg.

Bij incidentbestrijding stellen wij alles in het werk om met modern materieel een kwalitatief hoogwaardige repressieve brandweezorg te waarborgen. Dit doen wij met goed opgeleid en goed uitgeruste vrijwilligers en beroepsmatig aangesteld brandweerpersoneel. Zij werken vanuit onze brandweerposten, die op basis van het risicoprofiel zijn verdeeld over de regio. Door postgericht samen te werken, vormt brandweer Zuid-Holland Zuid een eenheid in verscheidenheid. Kleinschalig waar het kan, met grote slagkracht waar noodzakelijk. Compact en nabij. Vanuit de centrale organisatie faciliteren we optimaal de taken op het gebied van incidentbestrijding.

In de beleidsperiode 2022-2025 gaan specifiek voor incidentbestrijding landelijke ontwikkelingen een zeer prominente rol spelen. Ontwikkelingen die elkaar onderling beïnvloeden en waarbij het van belang is integraal een goede visie te vormen. Vanuit de Evaluatie Wet Veiligheidsregio's ligt er een grote opgave voor de kaderstelling en verdere normering voor brandweezorg.

In het bijzonder noemen we de deeltijdrichtlijn. Uitwerking en implementatie van de deeltijdrichtlijn heeft, binnen de afspraken die landelijk worden gemaakt, effect op het kazerneren, consigneren en piketteren van vrijwilligers. Het voldoen aan de deeltijdrichtlijn vraagt om een stelselwijziging en kent naast de inhoudelijke forse financiële consequenties. Het Veiligheidsberaad stelt als voorwaarde dat de minister als stelselverantwoordelijke alle incidentele en structurele kosten financiert die met de implementatie van de stelselwijziging samenhangen.

Taakdifferentiatie en veerkracht

Het vak van incidentbestrijder is dynamisch en wordt steeds complexer. Nieuwe ontwikkelingen vertalen zich niet alleen in grote, maar ook in kleinere risico's.

Denk bijvoorbeeld aan het elektrificeren van transportmiddelen en het ontstaan van buurtbatterijen, die bij brand hele nieuwe blustechnieken vereisen. Dit alles heeft tot gevolg dat er een complexiteit aan nieuwe vraagstukken ontstaat.

Dit vraagt om een vernieuwde en een steeds meer specialistische brandbestrijding, die onze brandweermensen zich eigen moeten maken. We zetten in op een solide basistakenpakket voor de meest voorkomende incidenten.

Tegelijkertijd differentiëren we bestaande en nieuwe taken, mede op basis van risico's, en accepteren daarmee het ontstaan van verschillen.

Verdere differentiatie leidt tot maatwerk, dat beter aansluit op de vraag en het risico. Smart paging gaat ons helpen om slimmer en efficiënter functionarissen te alarmeren, rekening houdend met de differentiatie van brandweertaken en de beschikbaarheid. Door het toepassen van dynamisch alarmeren zorgen we ervoor dat we gericht de benodigde voertuigen alarmeren. We houden bijvoorbeeld rekening met welk voertuig het snelste ter plaatse kan zijn, met wegafsluitingen en specifieke inzetvoorstellen voor bepaalde objecten. Het bevordert de compactheid en vergroot de veerkracht, zodat we beter aansluiten op de aanwezige risico's. Ook wordt de balans tussen werk en mens zo geoptimaliseerd. Flexibiliteit en maatwerk versterken de herkenbaarheid en waardering van de brandweer in de samenleving.

Uitruk op maat en flexibiliteit

In de afgelopen periode hebben we ervaringen opgedaan met variabele voertuigbezetting. Een concept dat rekening houdt met enerzijds de paraatheid van een brandweerpost en anderzijds de risico's die we bij een uitruk kunnen verwachten. We ontwikkelen dit concept deze beleidsplanperiode verder door en sluiten aan bij de landelijke herziening van "Uitruk op Maat". We onderzoeken de mogelijkheden om het concept te verbreden van een toepassing op onze standaard blusvoertuigen naar een toepassing op onze hulpverleningsvoertuigen en de teams voor oppervlakterredding.

"Het concept moet wel verantwoord zijn. Daarom moet de veiligheid van en voor onze hulpverleners altijd voorop staan."

Arie van der Plas

Vrijwilliger post Hardinxveld-Giessendam

Verschuiving van object gebonden naar gebiedsgerichte opkomsttijden

Het landelijke programma 'Gebiedsgerichte opkomsttijden' stelt een andere benadering van de opkomsttijden van de brandweer voor. Gebiedsgerichte opkomsttijden in plaats van objectgerichte opkomsttijden. Als er brand is, dan is iedereen het erover eens dat de brandweer zo snel mogelijk ter plaatse moet zijn. Maar hoe onderbouw je 'zo snel mogelijk'?

Het programma 'Gebiedsgerichte opkomsttijden' heeft dit vastgelegd in een landelijke, uniforme systematiek. Het huidige dekkingsplan van de brandweer gaat uit van object gebonden opkomst tijden en is een bijlage van dit beleidsplan. De komende beleidsplanperiode stellen we een nieuw dekkingsplan op, dat uitgaat van gebiedsgerichte opkomsttijden. Dan kijken we niet alleen naar de vraag hoe snel de brandweer bij een object kan zijn, maar ook naar factoren als het risicoprofiel van het gebied en de gewenste slagkracht die de brandweer moet leveren. Hiermee bedoelen we de capaciteit die we moeten leveren bij grote en langdurige inzetten.

Postgericht samenwerken

In onze regionale brandweerorganisatie staan de brandweerposten centraal. De directe brandweezorg leveren we immers vanuit die posten. Als één regionale organisatie werken we uniform maar wel met oog voor de diversiteit op de posten. Eenheid in verscheidenheid.

We investeren om vanuit de centrale organisatie de processen op en voor de posten op een goede wijze vorm te geven en te faciliteren.

Vakbekwaam worden en blijven

We werken aan kwaliteitsverbetering en borging door het beter aantoonbaar maken van de vakbekwaamheid van het operationeel personeel en de ondersteunende rollen binnen vakbekwaamheid, de instructeurs en oefenleiders. Voor vakbekwaam worden behouden we onze certificering volgens het waarderingskader Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen (KAB).

We investeren in het toepassen van virtual en augmented reality tijdens opleidingen en oefenen. Bijvoorbeeld het simuleren van incidenten in ons verzorgingsgebied.

"Eigenlijk hoop je dat mensen vakbekwaamheid zelf serieus nemen en zich daar verantwoordelijk voor voelen."

Marco Troost

*Bureauhoofd Vakbekwaamheid
VRZH*

Het oefenen van de basisbrandweezorg en specialismen richten we postgericht in, waarbij in de uitvoering regelruimte voor de posten is. Hiermee wordt het oefenen doelmatiger, worden de posten ondersteund en wordt de vakbekwaamheid kwalitatief aantoonbaar. Voor het oefenen van (piket)functionarissen zoeken we bij de ontwikkeling van ieder jaarplan aansluiting bij de actuele ontwikkelingen en leerpunten per groep/individu.

Materieel en Logistiek

De werkplaatsen (persoonlijke beschermingsmiddelen en vaar- en voertuigen) professionaliseren we verder en maken we toekomstbestendig door het beter organiseren van het werk met daarbij duidelijk beschreven taken en doelen. We dragen zorg voor een herleidbare registratie van het materiaal. Zo realiseren we 24/7 inzicht in het beheer en onderhoud van onze voertuigen voor de gebruikers. Op basis van het meerjarig investeringsplan vervangen we in deze beleidsplanperiode een belangrijk deel van ons wagenpark, zodat ons materieel up-to-date blijft. Daarnaast vindt de aanbesteding plaats voor onze persoonlijke beschermingsmiddelen en de kleding. De huisvesting van de werkplaatsen wordt aangepast om professioneler te werken. We sluiten goed aan bij de vragen van de interne gebruikers en de externe klant, zoals de ambulancedienst.

Bluswatervoorzieningen

Voor het projecteren van bluswatervoorzieningen stellen we in 2022 nieuw beleid voor bluswater en bereikbaarheid vast. Gezien de wijzigingen in de situatie rondom bluswatervoorziening, minder brandkranen en minder capaciteit, is het nodig de watertoevoer te borgen. Bij grotere branden lopen we sneller tegen de grenzen van de watercapaciteit aan. Daarom moderniseren we in de periode 2021-2024 onze watertransportsystemen (WTS). Bij grote branden kunnen we zo sneller optreden met een grotere beschikbaarheid van water.

Onder andere door het verminderde aantal **brandkranen** stelt de VRZHZ in 2022 een nieuw beleid op om de watertoevoer te borgen.

Belangrijk punt is het moderniseren van de **watertransportsystemen** (WTS), zodat de brandweer sneller en adequater kan optreden bij een grote brand.

Jeugdbrandweer

Binnen de VRZHZ zijn 10 jeugdbrandweergroepen actief. Deze bestaan uit jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Door de jeugdbrandweer maken we jongeren bewust in het voorkomen van brand en vergroten de kennis van brandbestrijding en hulpverlening. We bieden een leertraject aan om bij gebleken geschiktheid en mogelijkheden door te stromen naar een functie als vrijwilliger of beroepsmedewerker. Zo bereiden we onze jeugdleden voor op de leergang manschap, waardoor ze bij het volgen van deze opleiding een voorsprong in kennis en ervaring hebben.

5.4 Spoor 4: Informatiegestuurd werken

“In toenemende mate zijn eigen gegevens en gegevens van netwerkpartners beschikbaar over onder andere objecten, voorzieningen, controles, incidenten en uitkomsten van brandonderzoek.

Informatie gestuurd werken is het omzetten van data naar informatie en vervolgens informatie met kennis omzetten naar doelgerichte acties. Daarnaast draagt het bij om te verantwoorden, te evalueren en te verbeteren.”

Sandra Breet
Beleidsadviseur
Informatiemanagement VRZHZ

Ons doel is ons te ontwikkelen naar een informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie in Zuid-Holland Zuid, dat permanent beschikbaar en actueel is. Geen woorden maar data. Informatie wordt een productiemiddel om onze kerntaken uit te voeren. Maar ook om onze partners te ondersteunen met onze data. We gebruiken de informatie van onze partners en delen onze gegevens met partners als het wettelijk kan en mag. Zo signaleren we makkelijker trends en ontwikkelingen en kunnen we risico's en veiligheidsvraagstukken beter duiden. In de komende periode streven we naar verdere verbetering van de kwaliteit en beveiliging van deze data.

Samen met de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) en de multi-partners in het Directorium van de Melkamer Rotterdam (MKR) werkt de VRZHZ aan een Multi Intelligence Center (MIC). Hiermee beogen wij een 24/7 uur ondersteuning van collega's 'op straat' met real-time informatie over het incident waarvoor ze zijn opgeroepen. Hiervoor koppelen we informatie uit meerdere databasesystemen en meldkamerbronnen aan informatie van andere diensten. Ook betrekken we informatie uit andere bronnen, zoals websites, camerabeelden en sociale media. Met dit systeem alarmeren we gericht de benodigde eenheden.

We dragen actief bij aan de ontwikkeling van het landelijke Knooppunt Coördinatie regio's-Rijk (KCR2), dat zich moet ontwikkelen tot een 24/7 beschikbare multidisciplinaire informatievoorziening ter ondersteuning van het lokaal en regionaal gezag bij (dreigende) crisis. Dit informatieknooppunt sluit aan op het regionale MIC.

Het belang van een robuuste en adequate informatievoorziening stelt eisen aan de informatieveiligheid. Het gebruik van collectieve voorzieningen en de relaties tussen gemeenten, regio's en Rijk onderling maakt dat partijen afhankelijk zijn van elkaars niveau van informatieveiligheid. Het Veiligheidsberaad heeft daarom gevraagd voor een versnellingsplan om te komen tot een geborgd basisniveau voor informatieveiligheid in de veiligheidsregio's. Dit basisniveau is gebaseerd op de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). De implementatie hiervan heeft forse organisatorische en financiële gevolgen.

De VRZHZ heeft geen rol in het technisch voorkomen van cyberaanvallen, maar wij worden wel geconfronteerd met de gevolgen die een cyberaanval op de maatschappij heeft. Hiervoor wijzen wij onze partners en omgeving op het risico en de mogelijke effecten op de veiligheid. Daarnaast zorgen we dat wij operationeel zijn voorbereid om de bestrijding van dergelijke crises te coördineren als het gaat om de effecten op openbare orde en veiligheid. Wij borgen dat we zelf zijn voorbereid en continuïteit leveren bij uitval van ICT en telecommunicatie.

5.5 Spoor 5: Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid

Het communicatieproces is minder maakbaar. Sociale media zijn niet meer weg te denken. De ontvangers van informatie zitten vaak zelf aan de knoppen om deze informatie aan te vullen, door te sturen of ter discussie te stellen: communicatie en informatie is van iedereen.

Dialogoog

Wat betekent dit voor ons als organisatie en voor onze missie?

Dat we minder zenden en meer gaan luisteren, faciliteren, inspireren en verbinden. Dat we onze ramen openzetten voor de dialoog en transparanter worden in wie we zijn en wat we doen. Dat we nóg meer in gesprek gaan met onze partners, bewoners en bedrijven, om voeling te krijgen met de behoeften in de maatschappij op het gebied van veiligheidsbewustzijn. En om partners, bedrijven en inwoners te laten ervaren wat onze toegevoegde waarde is in het werken aan veiligheid in de regio. Ook de communicatie vanuit onze primaire processen is hierop gericht.

Dit betekent ook een andere inzet van communicatiemiddelen, zoals de website en sociale media.

Risicocommunicatie

We investeren in professionele risicocommunicatie: we gaan in gesprek met inwoners en bedrijven om te horen hoe ze bewuster met veiligheid bezig kunnen zijn, aan te geven wat ze kunnen doen in geval van een incident, ramp of crisis en hoe wij daarbij kunnen faciliteren. Dit doen we via online sessies, waarbij mensen/bedrijven kunnen aanschuiven als ze dat willen. Ze kunnen via de chatfunctie vragen stellen en de sessie achteraf terugkijken. En natuurlijk gaan we op bedrijfsbezoek.

Doelgroepgerichte aanpak

Het doel van het programma 'Veilig Leven' is het komen tot minder branden, minder slachtoffers en minder schade. We zetten in op het herkennen van, omgaan met en handelen naar (brand)risico's. Onze aanpak is doelgroepgericht, waarbij we in samenwerking met onze partners inzetten op risicodoelgroepen en de veiligheidsboodschap gericht brengen. We enthousiasmeren, inspireren en motiveren mensen om (brand)risico's aan te pakken.

We maken gebruik van gerichte voorlichting op scholen om onze jonge burgers zelfredzaam te maken. In 2021 onderzoeken we de mogelijkheid van een eigen Risk Factory. In de Risk Factory werken we als Veiligheidsregio samen met regionale partners en kunnen we regionale problematiek aankaarten, zoals de waterveiligheid.

Andere onderwerpen die aan bod komen zijn verkeersveiligheid, drugs, vuurwerk, brandveiligheid, onveilige situaties thuis, groepsdruk, nepnieuws en cybercrime. Onderwerpen waarin scholen een verantwoordelijkheid hebben, maar waarin wij als overheidsorganisatie gericht kunnen ondersteunen, met het oog op het vergroten van de zelfredzaamheid en veerkracht van onze kinderen. Maar ook van ouderen. Hiermee dragen we met onze risicocommunicatie bij aan onze missie.

Crisiscommunicatie

Tijdens incidenten en crises is communicatie letterlijk van levensbelang. Heldere, eenduidige communicatie draagt bij aan de effectiviteit van het optreden van alle bij de crisisbeheersing betrokken partners. Hiervoor oefenen we jaarlijks en we houden onze crisisorganisatie op peil door te investeren in opleidingen. We maken gebruik van de inzet van sociale media en getrainde piketwoordvoerders. We onderzoeken de mogelijkheden van de persmonitor, waarbij we realtime kunnen schakelen vanuit de meldkamer met onze regionale media. Op deze manier zijn zij als intermediair richting burgers en bedrijven direct op de hoogte van de actuele stand van zaken. Ons communicatieplatform ZHZveilig ontwikkelen we continu door op basis van gebruikerservaringen. Hiermee dragen we met onze crisiscommunicatie bij aan onze missie om adequaat te handelen bij incidenten, rampen en crises.

"Als het gaat om rampenbestrijding en crisisbeheersing zetten we continu in op het steeds verder professionaliseren van onze werkwijze, zodat uiteindelijk de toegevoegde waarde van de veiligheidsregio bij onze partners, bedrijven en inwoners voelbaar is en onze aanpak aansluit bij de behoeften in de maatschappij."

Evita Jacquemart

Sectie Crisiscommunicatie VRZHZ

De blik van buiten naar binnen

6

Het waarmaken van onze visie stelt eisen aan onze medewerkers, middelen en organisatie. Ons zesde spoor, dat we in dit hoofdstuk uitwerken.

6.1 Spoor 6: Wendbaar en duurzaam organiseren

Een flexibele organisatie

“

"De veranderingen in onze omgeving en de ontwikkelingen die op ons af komen, vragen om een wendbare, lerende en flexibele organisatie. We moeten daarvoor op een andere manier kijken naar organiseren en ontwikkelen. Meer aandacht voor het proces van verandering, maar wel met het doel de inhoud te versterken. Het doel steeds voor ogen houden, noemen we 'werken volgens de bedoeling'."

Hein van der Loo

*Burgemeester Zwijndrecht en
portefeuillehouder bedrijfsvoering*

Een inrichting van de organisatie op een niveau van functies en formatieplaatsen is te gedetailleerd om flexibiliteit te creëren. Er is behoefte aan een inrichting op een hoger en abstracter niveau met aandacht voor factoren, zoals leiderschap en cultuur. Hiervoor herzien we onze interne regelgeving en schrappen belemmerende kaders. Onze systemen moeten hierin faciliteren en ondersteunen. We gaan uit van de talenten en kwaliteiten van onze medewerkers en zetten hen in hen op de plaatsen waar nodig. Er moet ruimte zijn voor medewerkers om te kunnen werken voor en bij te dragen aan het doel van de organisatie. We investeren de komende periode in projectmatig en programmatisch werken.

Onder het motto 'Samen werken is elkaar versterken!' investeert de ondernemingsraad samen met de bestuurder in een goede samenwerking. Vanuit medezeggenschap wordt zorg gedragen voor een effectieve en efficiënte bijdrage aan de kwaliteit van en draagvlak voor de besluitvorming in de organisatie. Aan de voorkant betrokken en met oog voor personeels- en organisatiebelang staat participatie in belangrijke dossiers en ontwikkelingen op de meer jaren agenda van de OR VRZHZ.

Onze mensen

De samenleving en de veiligheidsvraagstukken zijn complex, dynamisch en zeer divers. Om succesvol invulling te geven aan een veilige leefomgeving in Zuid-Holland Zuid investeren we blijvend in kennis, expertise, vaardigheden en het netwerk van medewerkers. Dit geldt zowel voor onze operationele medewerkers als de medewerkers met een kantoorfunctie. We willen in de regio bekend staan als een communicatieve en omgevingsgerichte organisatie.

“

"We profileren ons actief op de arbeidsmarkt en we willen dat onze medewerkers trots zijn om bij deze veiligheidsregio te werken. Dit willen doen we door ons werk, onze talenten en ons succes meer en beter te etaleren. We stimuleren daarbij de inzet van medewerkers in de koude en warme fase, zodat er maximaal synergie is tussen onze inzet in de kantoor situatie en de operationele organisatie. We verbeteren ons personeelsbeleid en onze processen van werving en selectie, instroom, doorstroom en uitstroom. Bij de werving en selectie geven we nadrukkelijk aandacht aan de kernwaarden die we van onze medewerkers verwachten."

Lieke Bakker
HRM-Beleidsadviseur VRZHZ

Vanuit de organisatie vraagt het welzijn van onze medewerkers om voortdurende aandacht voor de balans tussen ambitie en capaciteit. We ontwikkelen programma's voor onze medewerkers om gezond en fit te blijven. We hebben daarbij oog voor de mentale kant van ons operationele werk door hieraan ook in preventieve zin aandacht te schenken. Het monitoren van de paraatheid met moderne technieken vermindert de belasting van onze vrijwilligers en operationele piketfunctionarissen. We scheppen en onderhouden een band met de werkgevers van onze vrijwilligers en onze piketmedewerkers.

Voor onze beroepsmedewerkers in de 24 uren dienst geven we de komende periode verder invulling aan het tweede loopbaanbeleid. Het uitgangspunt is dat een operationele beroeps brandweermedewerker maximaal 20 jaar in de operationele dienst werkt, tenzij werkgever en medewerker anders overeenkomen. Het ontwikkelen van een tweede loopbaanbeleid moet arbeidsongeschiktheid voorkomen en een goede voorbereiding geven op een tweede loopbaan na de periode als beroepskracht.

Huisvesting

Bij een flexibele organisatie, een actieve profilering op de arbeidsmarkt en zorg voor onze medewerkers hoort ook een goed doordachte huisvestingsvisie. In de beleidsplanperiode werken we

aan de uitvoering van deze visie, door in 2022 een uitgewerkt huisvestingsconcept gereed te hebben. Hierbij staat de functionaliteit van huisvesting voorop, maar houden we ook rekening met een efficiënter gebruik van onze gebouwen door de hele regio. Onze ervaringen met intensief thuiswerken vertalen wij naar een huisvestingsconcept, waarin op een gezonde en effectieve manier tijd- en plaat onafhankelijk werken mogelijk is.

We zorgen ervoor dat we ook voldoende kantoorruimte met flexplekken beschikbaar hebben voor vrijwilligers en piketmedewerkers.

Onze financiën en sturing

De ontwerpbegroting 2022 kent een omvang van ca € 46 miljoen. Het overgrote deel van onze inkomsten (83%) komt van de gemeenten, 12% komt van het Rijk. De resterende 5% betreft diverse kleine inkomsten. uit onder andere uit vergoedingen voor overige goederen en diensten en uitgeleend personeel.

De schaalvergroting bij de brandweer van lokaal naar regionaal heeft geleid tot harmonisatie. De afgelopen beleidsplanperiode is een stabiel financieel beeld gevormd door het realiseren van het financieel meerjarenperspectief (MJP), waarbij ruim € 5 miljoen aan besparingen is ingezet om kostenstijgingen binnen de VRZHZ op te vangen.

In december 2019 is met het bestuur afgesproken dat wij tot 2024 de zogenaamde nullijn hanteren. Dat wil zeggen dat wij tekorten of overschotten binnen onze jaarrekening verrekenen met reserves. Dit doet recht aan stabiliteit en de breed gedragen wens om (m.u.v. indexeringen) zo min mogelijk schommelingen in de begrotingen / gemeentelijke bijdragen te presenteren. Tegelijk zien we dat vanwege de bezuinigingen en de ontwikkelingen van de afgelopen jaren de ruimte voor het opvangen van tegenvallers beperkt is.

Dit beleidsplan beschrijft een aantal vooral exogene ontwikkelingen die leiden tot een verhoogde inzet en toename van de kosten:

- De intensivering van de woningbouwopgave en werkgelegenheid, en de daarmee gepaard gaande groei van het aantal inwoners en vervoersbewegingen;
- De implementatie van de Omgevingswet waarbij op landelijke schaal de kosten voor de veiligheidsregio's worden geraamd op eenmalig € 25 miljoen en structureel tussen de € 15 en 20 miljoen;
- Het voldoen aan de deeltijdrichtlijn. Een eerste verkenning gerelateerd aan een totaal pakket van maatregelen leidt voor onze regio tot een structurele inschatting van € 3,5 miljoen;
- Het voldoen aan de eisen voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatieveiligheid Overheid die voor onze regio worden geraamd op € 0,4 miljoen;
- Het vormgeven en inrichten van Multi Intelligence Center (MIC) samen met Rotterdam-Rijnmond wordt geraamd op structurele kosten die oplopen tot € 0,4 miljoen.

We zoeken in de beleidsplanperiode 2022-2025 nadrukkelijk de afstemming met het algemeen bestuur voor het scheppen van heldere financiële kaders. Waar mogelijk wordt gekeken of kosten elders neergelegd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld bij de deeltijdrichtlijn in relatie tot de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk.

Eén van de conclusies uit een benchmark in 2018 was dat de baten vanuit de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR) relatief laag zijn ten opzichte van het risicoprofiel. Het risicoprofiel van de regio rechtvaardigt een hogere bijdrage. We blijven actief in het bij het Rijk bespreekbaar maken

van dit vraagstuk en het inzetten op verhoging van onze BDuR uitkering of compensatie op een andere manier.

We verbeteren het werken met jaarplannen met daarbij een goede koppeling tussen de begroting en beleid. De jaarplannen van de afdelingen worden op elkaar afgestemd, zodat beter wordt gestuurd op de resultaten. Het opnemen van duidelijke prestatie-indicatoren ondersteunt de monitoring en verantwoording, waardoor ook tijdig kan worden geanticipeerd bij afwijkingen.

Duurzaamheid

Met maatschappelijk verantwoord ondernemen investeren we en werken we (profijt) met respect voor de sociale kant (mensen) op een milieuvriendelijke manier (aarde). We laten onze maatschappelijke betrokkenheid zien en investeren duurzaam. We zien dit onderwerp in de volle breedte van de organisatie als het gaat om vergroening, duurzaamheid, milieubewust werken, zuinig omgaan met energie (bijvoorbeeld via het gebruik van zonnepanelen) en mensen tot afstand van de arbeidsmarkt helpen. Wij dragen hieraan bij door te kiezen voor vergroening van het wagenpark en het reduceren van onze afvalproductie. Dit betekent eveneens dat medewerkers in hun gedrag zich milieubewuster opstellen. Als concreet voorbeeld gaan we naar een situatie van papierloos opleiden en oefenen, digitaal werken.

Bijlage A: Operationele prestaties VRZHZ

In deze bijlage wordt invulling gegeven aan de Wet Veiligheidsregio's door de beoogde operationele prestaties op hoofdlijnen te beschrijven en de informatievoorziening te beschrijven zoals deze wordt gebruikt tijdens crises en rampen. De operationele prestaties komen terug in het Regionaal Crisis Plan (RCP). Dit RCP wordt in 2022 herzien en uitgewerkt in lijn met de WVR.

De operationele hoofdstructuur

De Veiligheidsregio heeft het optreden tijdens rampen en crises met alle operationele diensten en partners georganiseerd en vastgelegd in het Regionaal Crisisplan. De hoofdstructuur van de bestrijding van incidenten is voor alle diensten procesmatig ingericht. Hiermee reageren de diensten flexibel en doelgericht op de incidentbestrijding.

We noemen dit het knoppenmodel. Voor het activeren van hoofdstructuur gelden de opkomsttijden uit de Wet Veiligheidsregio's.

Verder leveren we de volgende capaciteit:

- Eén voorbereidende staf bij dreiging van ramp of crisis;
- Eén situatie GRIP 1 of hoger tegelijkertijd;
- Voortzetting van de coördinatie en commandovoering gedurende 48 uur;
- Ondersteuning vanuit informatiemanagement en/of Veiligheid Informatie Centrum (VIC) ten behoeve van de operationele inzet door het monitoren van operationele informatie die van belang kan zijn bij een ramp of crisis.

Informatiemanagement

In het Regionaal Crisisplan van de veiligheidsregio geven we integraal invulling aan informatiemanagement. Het ondersteunend systeem voor net centrisch werken LCMS is voor alle relevante partners beschikbaar en wordt op alle opschalingsniveaus eenduidig gebruikt. In de keten van alarmering tot opschaling in het regionaal beleidsteam werken we met het landelijk toegankelijke LCMS. Het informatiemanagement proces coördineert de informatiestromen van de crisisorganisatie van de VRZHZ: afstemming met bovenregionale en landelijke organisaties en tussen de verschillende niveaus, van meldkamer, COPI, ROT tot en met het RBT. Elk opschalingsniveau kent een eigen multi-informatiemanager en bij GRIP 2 is in elke sectie een mono-informatie coördinator aangesloten waarmee mono en multi relevante informatie wordt gestroomlijnd. Hiermee is invulling gegeven aan de vereiste informatieparagraaf uit de Wet Veiligheidsregio's art.14 lid 2c.

De brandweer

De operationele eenheden van de brandweer zijn in elk geval in staat zelfstandig de volgende operationele capaciteit te leveren c.q. inzetten te doen:

- de brandweezorg conform het dekkingsplan brandweer Zuid-Holland Zuid;
- het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen met gaspakbescherming en decontaminatie;
- duiken en brandbestrijding op het water (niet geheel onafhankelijk van partners/derden);
- een zeer grote brand: eerste peloton in 30 minuten, tweede peloton in 45 minuten en het derde en vierde peloton in 60 minuten;
- een zeer groot ongeval; eerste peloton in 30 minuten, tweede peloton in 45 minuten en het derde en vierde peloton in 60 minuten;
- 7 meetploegen, tegelijkertijd in te zetten gedurende minimaal 8 uur;
- bijstand van één peloton aan buurregio's;
- één sectie brandweer in het ROT gedurende maximaal 48 uur.

Bevolkingszorg

De operationele prestaties van de regionale crisisorganisatie zijn gebaseerd op de prestatie-eisen uit het rapport Bevolkingszorg op orde 2.0. Voor de processen Publieke Zorg (inclusief primaire levensbehoeften) en Informatie (registratie en verwanteninformatie) is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het Nederlandse Rode Kruis. Zelfredzaamheid en improvisatie vormen de basis voor de preparatie, (operationele) inzet en herstelfase.

GHOR

Op basis van het DB besluit van 5 november 2015 zijn de minimale taken beschreven op grond waarvan de GHOR functioneert. Deze taken zijn gegroepeerd in een zestal aandachtsgebieden (Beleid en prestatieafspraken, Voorbereidende planvorming, Preventie, Preparatie, Opleiden/Trainen/Oefenen en Repressie en nazorg). De aandachtsgebieden zijn expliciet gemaakt in het GHOR productenboek. Repressie en nazorg betreft het namens het bestuur VRZHZ onder leiding van de DPG (Directeur Publieke Gezondheid) coördineren van de gezondheidszorg bij rampen en crises, met als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden in een samenhangende GHOR keten, in nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR en de DG&J (Dienst Gezondheid en Jeugd) zullen in samenhang (GGDGHOR Crisisorganisatie) onder leiding van de DPG zorgdragen voor het reguleren van opgeschaalde zorg naar reguliere zorg met bijzondere aandacht voor de openbare gezondheidszorg. Per 4 januari 2015 is de Grootschalige Geneeskundige Bijstand geoperationaliseerd.

De voorbereidingen op het gebied van samenwerken tijdens rampen en crisis zijn afgestemd en vastgelegd in convenanten, conform art 33 WVR & art 5.1 Besluit VR. Zorgpartners zijn zelf verantwoordelijk voor de voorbereiding op rampen en crises en leveren goede, toegankelijke en samenhangende zorg, waarbij de voorbereiding aansluit bij de voorbereiding van de GHOR, andere instellingen en de hulpdiensten.

Deelproducten	Activiteit	Indicator
4.1. Crisisorganisatie	Eén sectie GHOR in het ROT gedurende maximaal 48 uur	Piketfuncties zijn volledig gevuld
	Personele GHOR bezetting voor twee situaties GRIP 1 tegelijkertijd voor 12 uur onafgebroken.	Piketfuncties zijn volledig gevuld.
	Officieren van Dienst Geneeskundig zijn binnen 30 minuten na alarmeren ter plaatse.	LCMS/GMS status
6.1. Inzet tijdens incidenten	Spoedeisende hulpverlening in de regio.	Reguliere capaciteit
	Inzet MMT (Mobiel Medisch Team)	Regulier beschikbaar
	Grootschalige Geneeskundige bijstand (GGB)	Maximaal 250 (mechanische slachtoffers) 25 T1 / 75 T2 / 150 T3
	Vanaf Code 30:	Volledig operationeel
	Calamiteitenteam	Behandelcapaciteit 16 T2/uur
	Noodhulpteam	Presterend vermogen 48 T3/uur
	Ambulance	Binnen 2 uur 100 ambulances
6.2. Evaluatie GHOR inzetten	Bijdrage aan mono-multidisciplinaire evaluaties	Verslagen

Bijlage B: Niet wettelijke adviestaken risicobeheersing

B

Het college van Burgemeester en wethouders is overeenkomstig [artikel 2 van de Wet veiligheidsregio's](#) (hierna: Wvr) belast met de organisatie van brandweerbzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. [Artikel 10 Wvr](#) beschrijft een opsomming van taken die aan het bestuur van de Veiligheidsregio worden overgenomen, waaronder:

- a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
- c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak bedoeld in artikel 3, eerste lid;

Naast de wettelijke adviestaken bevat het beleidsplan overeenkomstig [artikel 14, lid 2 onder e](#) (juncto artikel 10 sub b) van de Wvr een beschrijving van de niet-wettelijke adviestaken.

Niet wettelijke adviestaken Risicobeheersing

Het gevraagd en ongevraagd adviseren aan bevoegd gezagen over het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises omvat onder meer de volgende (advies)taken.

- Het gevraagd en ongevraagd adviseren m.b.t. trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel van de regio;
- Participeren en adviseren bij de ontwikkeling van omgevingsvisies;
- Adviseren over bestemmingsplannen, omgevingsplannen, omgevingsverordening, projectbesluiten, aanvragen voor een vergunning voor omgevingsplanactiviteiten en andere besluiten in het kader van de ruimtelijke ordening;
- Adviseren over andere wetgeving, landelijke richtlijnen, beleidsregels, handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid;
- Adviseren van het bevoegd gezag op gebied van bluswater en bereikbaarheid voor hulpdiensten;
- Adviseren en nemen van maatregelen voor beheersbaarheid van risico's op gebied van industriële veiligheid;

- Adviseren van het bevoegd gezag over de aanvragen om omgevingsvergunning omtrent de (brand)veiligheidsaspecten bij de activiteiten bouw, milieu en brandveilig gebruiken, overeenkomstig de matrix complexe gebouwen;
- Het adviseren over het opslaan en het tot ontbranding brengen van vuurwerk.
- Het adviseren over brandveiligheidsvoorzieningen, waaronder brandveiligheidsinstallaties, toegangssystemen en brandveiligheidsplannen op de daarvoor geldende normen;
- Registreren en beoordelen van meldingen brandveilig gebruik t.b.v. de repressie;
- Adviseren over aanvragen om een evenementenvergunning en het registreren van evenementenmeldingen t.b.v. de hulpdiensten;
- Het adviseren in het kader van Besluit brandveiligheid overige plaatsen;
- Het invullen van een toezicht en een controleregime namens het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid, waaronder: evenementen, milieubelastende activiteiten (waaronder beoordeling uitgangspuntendocumenten en brandveiligheidsplannen) en de melding brandveilig gebruik;
- Het uitvoeren van toezicht op de (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in de omgevingsvergunning en het gestelde in het Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- Adviseren, voorlichting geven sturen op bewustwording, gedragsbeïnvloeding van bewoners, bedrijven en instanties.

Uitbreiding wijze en omvang adviestaken onder de Omgevingswet

Conform artikel 5.2 (veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening gehouden met het belang van:

- a. het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan;
- b. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
- c. de geneeskundige hulpverlening, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's.

In samenhang zal met de invoeringswet Omgevingswet artikel 14, tweede lid onder e Wvr als volgt worden gewijzigd:

"een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b, waaronder de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen, en van de wijze waarop gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen."

Het beleidsplan bevat specifiek een beschrijving voor de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen. Het beleidsplan bevat ook een beschrijving van de manier waarop gemeenten de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen haar adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot in ieder geval omgevingsplannen.

Beschrijving van de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen

De nieuwe Omgevingswet brengt alle aspecten van de fysieke leefomgeving bij elkaar. Ter uitvoering van het gestelde in artikel 5.2 (veiligheidsrisico's van branden, rampen en crisis) van het Bkl adviseert de veiligheidsregio bij de ontwikkeling van omgevingsvisies, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten.

Door het bestuur van de veiligheidsregio vroeg in het planproces te betrekken, worden gemeenten in staat gesteld om bij de inrichting van de omgeving rekening te houden met het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, rampen en crises. Voorafgaand aan de vaststelling van een (ontwerp) omgevingsvisie en (ontwerp) omgevingsplan wordt het bestuur van Veiligheidsregio

schriftelijk om advies gevraagd en zal de veiligheidsregio ook schriftelijk advies uitbrengen. Het advies wordt meegewogen bij de besluitvorming.

Bij de advisering focust de veiligheidsregio zich op de risico's die er toe doen, waaronder externe veiligheid, bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid, gevaarlijke stoffen i.r.t. kwetsbare objecten, risico-objecten, energietransitie en klimaatverandering. De advisering gebeurt van uit een duidelijke **visie op een veilige en gezonde fysieke leefomgeving** met als doel:

- Veilige bouwwerken en omgeving
- Een zelfredzame en samenredzame samenleving
- Beschermen van (zeer) kwetsbare groepen
- Effectieve hulpverlening
- Continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur)

Bijlage C: Dekkingsplan brandweer

C

Deze bijlage is als apart document bijgevoegd.

Bijlage D: Beleidsplan Vakbekwaamheid VRZHZ 2022-2025

D

Deze bijlage is als apart document bijgevoegd.